

Modne ikone i kultura spektakla

Jakovljević, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:129012>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-24**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO- TEHNOLOŠKI FAKULTET

MENTOR: izv. prof. dr. Žarko Paić

STUDENT: Lucija Jakovljević

ZAVRŠNI RAD

MODNE IKONE I KULTURA SPEKTAKLA

ČLANOVI POVJERENSTVA

PREDSJEDNICA: doc. dr. sc. Nina Simončić

ČLAN: izv. prof. dr. Žarko Paić

ČLAN: izv. prof. dr. Martinia Ira Glogar

ZAMJENIK ČLANA: dr. sc. Silva Kalčić

ZAGREB, KOLOVOZ 2017

Sažetak:

Rad se bavi analizom modnih ikona od sredine 20. stoljeća do danas. Izdvojene su meni osobno najzanimljivije modne ikone tog razdoblja, opisan je njihov život od djetinjstva do smrti, te njihov utjecaj na dizajnere i druge umjetnike, a uz sve to pokazat će se promjene u reprezentaciji identiteta svih aktera kulture spektakla.

Ključne riječi: *Modne ikone, kultura spektakla, Marilyn Monroe, društvo spektakla, Kate Moss, Lady Gaga, Coco Chanel, Audrey Hepburn, Madonna*

1 SADRŽAJ

2	UVOD	- 4 -
3	MODNE IKONE 20. STOLJEĆA	- 7 -
3.1	Marilyn Monroe.....	- 7 -
3.2	Audrey Hepburn	- 10 -
3.3	Coco Chanel	- 13 -
4	KULTURA SPEKTAKLA	- 16 -
5	MODNE IKONE DANAS.....	- 20 -
5.1	Kate Moss	- 20 -
5.2	Madonna	- 22 -
5.3	Lady Gaga.....	- 25 -
6	ZAKLJUČAK	- 27 -
7	LITERATURA	- 29 -

2 UVOD

U 20. stoljeću moda dobiva sve više na važnosti, a moda se promovira objavljivanjem članaka i priloga o modi u medijima poput časopisa, novina, na televiziji, te modnim internetskim stranicama. Sve više se počinju pojavljivati fotografije modela, a časopisi postaju traženiji i utjecajniji, javljaju se televizijske emisije o modi, a nakon nekog vremena pojavljuju se i specijalizirani tv-kanali koji prate isključivo zbivanja u svijetu mode. Razvojem interneta pojavljuju se i internetske stranice posvećene modi, ali i u današnje vrijeme, najveći utjecaj imaju modni časopisi.

Uz sve te medije modne ikone jednostavno postaju neizbježan faktor u modnom svijetu. To su žene koje su kršile modne zakone i imale smisao za lijepo. Njihov nepogrešiv modni stil pokušale su kopirati sve žene svijeta, svoje nedostatke one su vješto prekrivale, a osim za lijepo, imale su i smisao za provokativno¹. Marilyn Monroe, Audrey Hepburn, Coco Chanel i Wallis Simpson nalaze se na samom vrhu modnih ikona 20. stoljeća, a svakako je potrebno istaknuti i Grace Kelly, Lucille Ball, Katharine Hepburn, Ritu Hayworth, Debbie Harry, te Elizabeth Taylor.

Ikona sama po sebi označava nešto što je istaknuto kao simbol nečeg određenog, nekog pojma, događaja ili pokreta. Nije nužno da ikona bude stvarna osoba, često je to stvar ili imaginarni lik. Bitno je da ikona personificira ključne karakteristike onoga što predstavlja, nosi kvalitete kojima se mnoštvo divi i zbog kojih im se „klanja“. Ikona ne odabire sama sebe, nego ikonu odabiru drugi.

Modna ikona je, dakle, osoba koja je veoma modno osvještена i čiji stil je prepoznat i priznat od strane većine modnih znalaca, ali možda još važnije, od strane javnosti. Ona personificira stil života i uzor je milijunima. Možemo je smatrati ambasadorom mode čiji svaki outfit će komentirati i oponašati, što u današnjem potrošačkom društvu ima moć doslovno svakodnevno mijenjati sliku svijeta. U modnom svijetu ikone nisu samo osobe koje su dobro odjevene, već one koje njeguju svoj prepoznatljiv stil i zadržavaju ga jedinstvenim. Nema tog odjevnog predmeta ili detalja koji im, barem u očima javnosti, ne stoji savršeno.

¹ <https://www.24sata.hr/lifestyle/zene-koje-su-promijenile-lice-mode-20-stoljeca-100816>

Postoje osobe koje su status ikone dobile tek nakon smrti i one koje su ga ostvarile tokom života, a zajedničko im je da su svojim stilom nadahnjivali mnoge te da u očima javnosti nikada nisu bili obični ili dosadni. Svojom pojavom jamče nam spektakl.

„Sav život u društvima, u kojima vladaju moderni uvjeti proizvodnje, objavljuje se kao golema akumulacija spektakla. Sve što se izravno proživljavalo, udaljilo se u predstavu.“²

Guy Debord piše kako je spektakl, kao vladajući oblik života, prisutan svuda, u isto vrijeme i kao društvo, i kao dio društva, te kao sredstvo ujedinjena. Spektakl ne vidi kao skup slika, već društveni odnos između pojedinaca koji je posredovan slikama. Smatra kako je spektakl glavna proizvodnja današnjeg društva, te potvrda privida i potvrda društvenog života kao privida, a navodi spektakl kao negaciju života koja je postala itekako vidljiva. Spektakl se pojavljuje u obliku materijaliziranog pogleda na svijet.

„Spektakl je čuvanje nesvijesti o praktičkoj promjeni uvjeta egzistencije. On je svoj vlastiti proizvod i on sam postavlja svoja pravila: on jest nazovi – sveto. On pokazuje što on jest: odvojena moć koja se razvija u sebi samoj, u rastu produktivnosti putem neprekidnog profinjenja podjele rada u parcelizaciji pokreta, kojima tada zavlada neovisno gibanje stroja; sve se to radi za tržište koje se neprekidno širi.“³

U novije vrijeme, spektakla svakako ne nedostaje. Medijska je slika razvijenija no ikad, a trendovi općenito, ne samo oni u svijetu mode, se brzo izmjenjuju, javlja se mnoštvo potencijalnih modnih ikona, ali bez vremenskog odmaka dosta je teško odvojiti istinske ikone od onih koji su možda samo privremeni modni krik. To je nešto što samo vrijeme može pokazati. Možemo govoriti o slavnim osobama čiji originalan i često životopisan stil pratimo preko medija koji su nam danas dostupni gotovo u svakom trenutku i koji ljudi diljem svijeta pokušavaju oponašati, ali tek kada je netko godinama uzor drugima možemo ga nazvati stvarnom ikonom, a ne besmislenim nusproizvodom potrošačkog, spektaklom opsjednutog društva. Ikona mora imati svoj smisao, ili barem stvarati iluziju smisla s kojim se dio javnosti može, ili želi poistovjetiti.

² Guy Debord, La Societe Du Spectacle & Commentaires Sur La Societe Du Spectacle, Editions Gallimard, Paris, 1992., str. 35

³ Guy Debord, La Societe Du Spectacle & Commentaires Sur La Societe Du Spectacle, Editions Gallimard, Paris, 1992., str. 44

„Stoga je spektakl kao vodeća metoda društva najrazvijeniji oblik medijske vladavine slobodnim pristankom pojedinaca da budu ono što kupuju – stvari.“⁴

Najistaknutije modne ikone danas su svakako Kate Moss, Madonna i Lady Gaga, a slijede ih druge slavne osobe poput: Kate Middleton, Beyonce, Emma Watson, Scarlett Johansson, Jennifer Lopez, Cate Blanchett, Michelle Williams, Taylor Swift, Sarah Jessica Parker, sestre Mary-Kate i Ashley Olsen...

⁴ Žarko Paić, Vrtoglavica u modi, Altagama, Zagreb, 2007., str.249.

3 MODNE IKONE 20. STOLJEĆA

3.1 MARILYN MONROE

Norma Jeane Mortenson jedna je od najpoznatijih ikona 20. stoljeća. Rođena je 1. lipnja. 1926. godine u Los Angelesu, a cijeli njen život bio je veoma buran, od samog djetinjstva do smrti. Rođena je kao nezakonito dijete od majke koja je većinu života provela u ludnici zbog duševnog poremećaja koji je u njenoj obitelji bio učestao. Norma Jeane odrasla je bez oca za kojeg se nikad točno nije saznalo tko je. Djetinjstvo je provela u sirotištu i kod skrbnika, a kraće vrijeme sa svojom majkom. Sa samo 16 godina udala se za dečka iz susjedstva, Jamesa Doughertyja, kako bi izbjegla ponovni povratak u sirotište.

Njena karijera započela je kad ju je prepoznao vojni fotograf David Conover, a ubrzo nakon toga bila je u agenciji za modele pod nazivom *The Blue Book*⁵. Nakon toga se proslavila i postala jedan od najuspješnijih modela te ju prepoznaje lovac na talente, Ben Lyon. Sa 30 godina, na njegovu preporuku, Norma Jeane promijenila je ime u Marilyn Monroe po kojem je i dan danas poznata. Osim što je bila model, ona je bila i prvorazredna filmska glumica, pjevačica i pop ikona. U prosincu 1953. godine pojavljuju se njene gole fotografije u prvom izdanju časopisa *Playboy*⁶. Filmovi u kojima je postigla veliki uspjeh bili su *Muškarci više vole plavuše* i *Kako se udati za milijunaša*. Komedija *Neki to vole vruće* smatra se jednim od najboljih filmova ikad snimljenih, a ujedno je i najveći hit u njenoj karijeri. Nakon filma bila je nominirana i za *Zlatni Globus*⁷, a nagradu je i osvojila kao najbolja glumica u mjuziklu i komediji.

Nakon braka sa James Doughertyjem, Marilyn se udaje za Joea DiMaggioa, američkog sportaša. S obzirom na njegove ljubomorne ispade Marilyn je zatražila razvod braka, te nisu bili u braku ni godinu dana. Nekoliko godina nakon razvoda, Marilyn mu se obratila za pomoć, jer je bila smještena u psihijatrijskoj bolnici na odjelu za najteže slučajeve, iz koje se nije mogla sama odjaviti. Navodno su se i ponovno vjenčali, no nije utvrđeno jesu li to samo bile glasine.

Njena veza sa glumcem Marlon Brandom, kojeg je upoznala tokom braka sa DiMaggiom, trajala je godinama. Započela je slučajno, nedugo nakon što je Brando upoznao Marilyn,

⁵ Modna agencija

⁶ Američki erotski časopis i jedan od najpoznatijih svjetskih brendeva

⁷ Američka filmska nagrada koja se dodjeljuje filmskim, a od 1970. i televizijskim uradcima jednom godišnje tijekom formalne večere

prijatelj mu je dao izazov da potvrdi glasinu o tome kako Brando može imati ženu koju poželi. Brando se tako sjetio nje i pozvao ju da se nađu u hotelu, na što je Marilyn pristala.

Bila je u braku sa dramatičarem Arthurom Millerom zbog kojeg se prije braka prebacila sa kršćanstva na judaizam, a njena trudnoća s njime bila je vanmaternična i završila je pobačajem što je posljedica toga što je patila od endometrioze.

Glasine da je bila u vezi sa Robertom Kennedyem, Johnom F. Kennedyem ili, čak i obojicom, nisu nikad u potpunosti potvrđene. Postoje sumnje utemeljene na izjavama njene samoprozване prijateljice Jeanne Carmen, te njenog bivšeg muža DiMaggioa, da su oni odgovorni za njezinu smrt.

Njezina smrt je bila predmet raznih špekulacija i teorija urota jer je pronađena mrtva u svom domu u Brentwoodu u Kaliforniji kada je imala samo 36 godina.

Slika 1 Marilyn Monroe na snimanju kultne scene iz filma „Sedam godina vjernosti“

Kao modna ikona, Marilyn Monroe ističe se po tome što je njen stil bio bezvremenski, u privatnom životu često je nosila ono što je nosila i u filmovima, a većina odjevnih predmeta napravljena je isključivo za nju. Još u doba puberteta puno je pažnje pridavala svom izgledu, kozmetici, šminki, frizuri i odjeći. Znala je što točno treba istaknuti i na licu i na tijelu. Kovrčava kratka plava kosa, crveni ruž na usnama, istaknute oči i rumeni obrazi bili su njena svakodnevica. Iako je i sama bila dovoljno uvježbana da bi postigla izgled kakav želi, ipak je imala i osobnog vizažista. Voljela je privlačiti pažnju muškaraca. Njena fotografija, izvađena iz scene koja se snimala za film, gdje joj zrak iz podzemne željeznice podigao bijelu haljinu dizajnera Williama Traville, te otkrio njene noge i gaćice, za sobom ostavlja oduševljenu publiku, a njene izvedbe danas pokušavaju kopirati razne slavne pjevačice i glumice. Marilyn je voljela isticati svoje tijelo nakon čega su i nastale takozvane *idealne mjere*⁸ savršene žene, a to su bile njene mjere grudi od 95cm, struka od 62cm i opseg bokova od 92cm. Bila je visoka 166cm, a sve što je nosila izazvalo je reakcije kod brojnih obožavatelja, jer su to uglavnom bile haljine pripijene uz tijelo koje su bile veoma izazovne, od čega i potiče to što je smatrana i seks simbolom. Osjećala se udobno i u trapericama i košuljama koje je također često nosila u privatnom životu. Oblačila se najčešće u odjevne predmete dizajnera Williama Traville, Emilija Puccija i Salvatora Ferragama. Često je nosila korzete, a proslavila je *bikini*⁹ kupaći kostim, te nerijetko pozirala u kupaćim kostimima visokog struka. Marilyn je bila inspiracija, ne samo pjevačicama i glumicama, već posebice dizajnerima, redateljima i drugim umjetnicima. Od osoba inspiriranih njenim stilom najviše se ističe Madonna, ali našle su se tu i druge slavne osobe koje su se znale pojaviti u njenom stilu, poput Scarlet Johansson, Anna Nicole Smith, Lindsay Lohan, Jessica Lange, Lady Gaga i Kim Kardashian. Od dizajnera treba istaknuti Thierry Muglera i Jean Paul Gaultiera.

⁸ Idealne ženske proporcija po kojima je opseg grudi 90, opseg struka 60, a opseg bokova 90 cm

⁹ Termin koji se koristi za ženski kupaći kostim iz dva dijela

3.2 AUDREY HEPBURN

Audrey Kathleen Ruston rođena je 4. svibnja. 1929 godine u Bruxellesu, u Belgiji. Bila je jedino dijete bankara Josepha Victora Anthonyja Rustona i barunice Elle van Heemestra koja potiče iz nizozemske aristokracije, a preci su joj bili engleski i francuski kraljevi, koja je, uz Audrey, imala još dva sina iz prvog braka sa nizozemskim plemićem. Audrey je navodno više voljela oca, te tako njegov odlazak od obitelji sama proglašava najtraumatičnijim događajem u svome djetinjstvu, pa čak i u životu. Nakon mnogo godina ga je pronašla preko *Crvenog križa*¹⁰, ali nikad se opet nisu emocionalno povezali, iako ga je ostala financirati do kraja života. Za vrijeme drugog svjetskog rata, zbog nedostatka hrane, Audrey je ozbiljno oboljela zbog pothranjenosti, a ta teška vremena ostavila su veliki utisak na njezin život.

Od djetinjstva je voljela plesati balet, a nakon rata se preselila s majkom u London gdje ga ja i upisala, a uz to je još radila kao model i započela svoju glumačku karijeru sa nekim manjim ulogama kako bi pomogla majci jer su bile u lošem financijskom stanju. Najviše se proslavila ulogom balerine u filmu *The secret people*, a nakon toga je dobila ulogu u komediji *Gigi* za koju je dobila i nagradu *Theatre World Award*¹¹. Ipak, najveću slavu postiže u filmu *Praznik u Rimu*, nakon kojeg je osvojila *Oscara*¹² za najbolju glumicu, a kao potvrdu svoje uspješne filmske i kazališne karijere treba istaknuti i nagradu *Tony* za najbolju glumicu u predstavi *Ondine*.

Audrey je bila zaručena za Jamesa Hansona, no odustala je od braka s njim neposredno prije vjenčanja zbog njegova i njezine zahtjevne karijere i nedostatka vremena. Vjenčanicu koju je kupila poklonila je nekom siromašnom talijanskom paru koji je navodno i danas još uvijek ima.

Njen prvi brak bio je sa američkim glumcem Melom Ferrerom kojeg je upoznala na zabavi i odmah se zaljubila. Bili su u braku 14 godina, a s njime je dobila i prvog sina Seana.

Drugi brak bio je sa talijanskim psihijatrom Andreom Dottiem kojeg je upoznala na krstarenju nakon prekida njenog prvog braka. Taj brak je potrajao 13 godina, a s Dottiem ima drugog sina, Lucu.

Nakon razvoda s Dottiem, započela je zajednički život sa Robertom Woldersom s kojim se nikad nije vjenčala, ali su ostali zajedno do smrti.

¹⁰ Međunarodna humanitarna organizacija

¹¹ Nagrada za glumce i glumice u kazališnim predstavama

¹² Američka filmska nagrada

Audrey Hepburn preminula je 1993. godine u Švicarskoj nakon što se uspostavilo da boluje od rijetke vrste raka slijepog crijeva koji se, nakon operacije nastavio širiti, a ona je odbijala kemoterapiju.

Slika 2 Audrey Hepburn u elegantnoj crnoj haljini u kombinaciji sa njenim omiljenim modnim dodacima- biserima

Kao modna ikona isticala se po svojoj prirodnoj ljepoti, eleganciji, ali najviše je zračila upravo unutarnjom ljepotom. Ona je bila veoma draga i šarmantna osoba koja je potrebe drugih uvijek stavljala na prvo mjesto, a to se posebno istaknulo kada je postala *veleposlanica dobre volje*¹³ za UNICEF¹⁴. Na njenom licu posebno su se isticale velike smeđe oči i zavodljiv, ali nenametljiv *make-up*¹⁵ koji bi nerijetko bio upotpunjen crvenim ružem kao i njenim osmijehom kojeg je smatrala bitnim za dobar izgled. Baš tako bi se mogao opisati i njen stil odjevanja, svoju vitku figuru krasila je jednostavnim, ali elegantnim haljinama, a posebice je poznata po *maloj crnoj haljini*¹⁶ koju je popularizirala u filmu *Doručak kod Tiffanyja*. Uz tu haljinu nosila je bisernu ogrlicu, dijamantne naušnice i crne rukavice. Svoju ženstvenost je isticala kapri hlačama koje bi bile pritisnute u njen struk remenom, na što bi gornji dio bio nešto konzervativniji, a najčešće je takve kombinacije kombinirala sa balerinkama koje su bile njena omiljena obuća. Da bi izgledala profinjeno, sofisticirano i zrelije nosila je i razne kostime šivane po njenim mjerama. Bijele majice s gumbima, bijele košulje, suknje punog kruga, šeširi, šalovi, sunčane naočale bili su također dio njenog stila, a uz sve je voljela kombinirati i bisernu ogrlicu za koju je vjerovala da je bezvremenski komad nakita kojeg svaka žena mora posjedovati. Svoju odjeću uvijek je birala na način da pristaje uz njenu vitku, pomalo dječaćku figuru koja je bila daleko od tadašnjeg bujnog i oblog ideala ženske ljepote. Navodno je bila praznovjerna te je inzistirala da njena garderoba bude broj 55 jer je vjerovala da joj je to sretan broj, isto tako si je obećala da nikad neće imati više od 47 kilograma, što je, osim tijekom trudnoće, i uspjela. Od njenih dizajnera posebno se ističe Hubert de Givenchy koji je bio i njen osobni stilist, a bila je inspiracija i slavnim osobama poput Taylor Swift, Mile Kunis, Olivie Wilde, Sandre Bullock itd.

¹³ Popularna osoba iz svijeta estrade, umjetnosti ili športa koju je imenovao UNICEF u cilju promicanja njegovih aktivnosti. Svojom popularnošću veleposlanik dobre volje nastoji pripomoći skupljanju donacija i pružanju pomoći djeci čija je kvaliteta življenja ugrožena.

¹⁴ Međunarodni fond za djecu. Skrbi o kvaliteti životnog standrada djece i omladine.

¹⁵ Način šminkanja

¹⁶ Nepretenciozna večernja ili koktel haljina koju je lansirala modna kreatorica Coco Chanel

3.3 COCO CHANEL

Gabrielle *Coco*¹⁷ Chanel rođena je 19. kolovoza 1883.godine u Saumuru, malom gradiću u Francuskoj, a smatra se jednom od najznačajnijih osoba modnog dizajna 20.og stoljeća. Bila je vanbračno dijete uličnog prodavača i majke domaćice koji su, pored nje, imali još petero djece. Kad je imala samo 11 godina, umrla joj je majka, a otac nije htio voditi brigu o djeci, te je smještena u sirotište gdje je provela 5 godina kod časnih sestara i tamo naučila krojački zanat. Sve se to uvelike odrazilo na njen daljnji život gdje je priznala da je, zbog postupaka svog oca, postala stroga i neosjetljiva jer je to ostavilo neizbrisive ožiljke koje je vješto sakrivala. Sa svojih 16 godina napustila je sirotište i počela raditi kao krojačica, nedugo nakon toga seli se u Pariz i tamo počinje raditi kao plesačica i pjevačica u noćnim klubovima.

Njezina najveća želja ostvarila se 1909. godine kada je otvorila svoj prvi butik, a velika ljubav bili su joj izrada i dizajn šešira. Bila je veoma snalažljiva, a svojom otmjenošću i karizmom zavedila je mnoge elitne krugove ljudi, koje je, svojom lukavošću, znala dobro iskoristiti. Tako je financijsku pomoć dobila od svog tadašnjeg ljubavnika, Etienne Balsana, koji je bio vojni oficir i bogati nasljednik, a s vremenom je njen posao odlično krenuo tako da se više nije bavila samo kreacijama šešira, nego i jednostavnijim kreacijama koje su bile praktične i udobne. Život na visokoj nozi donio joj je razna korisna poznanstva, hrabrost i samopouzdanje da otisne u vode dizajna. Iako se njena odjeća teško probijala, uz pomoć svoje velike ljubavi, Arthura Capela, otvara nove butike. S vremenom, *Chanel*¹⁸ postaje robna kuća koja zapošljava 300 radnika, a ona širi svoje područje na visoku modu kreirajući udobne i elegantne haljine, ženske hlače, nakit i parfem. Arthur Capel bio je utjecajan i moćan čovjek koji je financirao njene projekte i ideje, te tako utjecao na procvat njenog stvaralaštva. Iako je bio njena velika ljubav, iz nekog razloga se oženio drugom ženom, nastavljajući vezu sa Gabrielle. Poginuo je u prometnoj nesreći, a njegova smrt ju je slomila, te je oporavak pronalazila u mnogim bogatim, poželjnim i moćnim muškarcima. Nikad se nije saznao koliko je imala ljubavnika, ali među njima su bili ruski knez Dimitrij Pavlovičev, Igor Stravinski, a kružile su glasine da je zavela Picassa i Dalia. Bila je u vezi sa njemačkim oficirom zbog kojeg je bila pod sumnjom da je nacistički špijun zbog čega je bila uhićena, no oslobodila se optužbi zbog čega se morala preseliti u Švicarsku. Tih godina zatvorila je svoje butike jer je smatrala da to nije vrijeme za modu, ali deset godina kasnije se vraća u Francusku sa čvrstom odlukom

¹⁷ „Coco“ znači ljubimac, a to je nadimak kojeg je Gabrielle navodno dobila od publike pred kojom je pjevala u kabaretu

¹⁸ Robna kuća

da podigne tadašnju modnu scenu. Iako u Francuskoj nije bila prihvaćena jer su je smatrali izdajnicom, postiže ogromne uspjehe u Americi.

Gabrielle je umrla na pragu devedeste godine života, spremajući oproštaju kolekciju. Na njenog grobu su isklesane glave lavova koje označuju njen horoskopski znak.

Slika 3 Coco Chanel u elegantnom izdanju sa bisernom ogrlicom

Kao modna ikona istaknula se svojim elegantnim, jednostavnim i profinjenim stilom, uvijek dotjerana i promišljena, strogo i pomalo bezosjećajnog izgleda. Bila je to jedna veličanstvena dama sa duhom muškarca koja je slijedila svoj san o tome da postane jaka, samostalna i moćna žena, kako i u modi, tako i u životu. Ona je bila buntovni revolucionar, borac za ženska prava, te osoba koja je zauvijek promjenila tok mode time što je oslobodila ženu od preuskih korzeta, te dugih i glomaznih suknji ponudivši im svakodnevnu praktičnu odjeću koja je oslobodila žensko tijelo. Njen stil bio je popraćen svezvremenskom elegancijom i blagim seksipilom, a svoje kreacije nikad nije crtala, nego ih je stvarala iz glave, na licu mjesta. Jedan od njenih izuma je *mala crna haljina*, a ona je prva dizajnerica koja je izmislila svoj parfem *Chanel no.5*. Nije voljela pretjerivati s nakitom, a smatrala je da svaka žena u ormaru treba imati sako od tvida, naravno, kao i *malu crnu haljinu*. Na njeno mjesto došao je Karl Lagerfeld.

4 KULTURA SPEKTAKLA

Slavne osobe oduvijek su bile prisutne. Kroz povijest to su bili razni kraljevi, banovi, grofovi i druge osobe koje su svoju slavu stekle preko svog vojnog ili političkog statusa, a često su to bili pisci i razni govornici koji su bili prepoznati po svojoj mudrosti. Nekad su to bile karizmatične osobe za koje se smatralo da su vrlo nadarene. Danas njihovo mjesto može preuzeti svatko, nebitno o karizmi, talentu ili statusu, ali njihov svijet nije realan. Oni su zapravo slika koju su si obožavatelji stvorili u svojim glavama, a može se reći da su bez fizičkog i konkretnog postojanja jer ono što sve slavne osobe čini poznatima je zapravo njihova publika. Oni ne postoje bez publike.

Percepcija modnih ikona kao takvih i njihova pojava veže se uz razvitak kulture spektakla koja se postepeno počinje razvijati rastom utjecaja masovnih medija. Pojavom interneta sve je dostupno svima, a danas je život nezamisliv bez društvenih mreža koje su originalno zamišljene kao koncept koji olakšava kontakte s drugim ljudima. Ispočetka je tako i bilo, *Facebook*¹⁹ je služio tome da objavljujemo fotografije i djelimo naše objave sa bliskim ljudima, no pojavom *notifikacija*²⁰ i *lajkova*²¹ sve to dobiva drugačije značenje. S vremenom, osim *Twittera*²² i *Pinteresta*²³, pojavljuje se *Instagram*²⁴ koji danas broji oko 400 milijuna redovitih korisnika. Kad pogledamo koliki je to broj korisnika možemo zaključiti koliki to utjecaj ima na današnje društvo.

Većina slavnih osoba imaju svoje profile, a popraćeni su brojnim obožavateljima koji redovito i s nestrpljenjem prate svaku njihovu objavu. Korisnici *Instagrama* uglavnom objavljuju svoje privatne fotografije čime na neki način dopuštaju svima da uđu i da budu dio njihovog privatnog života, a oni popularniji često su kontaktirani od strane raznih tvrtki kako bi promovirali njihov proizvod. Osim svjetski poznatih osoba, veliki broj *followersa*²⁵ na *Instagramu* postigli su i ljudi iz svakodnevnog života konstantnom prisutnošću na društvenim mrežama, raznim fotografijama i objavama koje su privukle veliku pozornost. Svojim profilima oni stvaraju iluziju savršenog života, prikazuju se u svijetu koji nije stvaran, a virtualno postaje ono što je bitno. Iako u stvarnom životu nisu postigli ništa što bi pobudilo takvu pozornost, na

¹⁹ Društvena mreža koju je 2004. osnovao Mark Zuckerberg

²⁰ Priopćenje, objava na društvenim mrežama

²¹ Odgovor, reakcija na objave na društvenim mrežama

²² Internetska društvena mreža namjenjena za slanje i čitanje kratkih poruka i novosti

²³ Društvena mreža koja funkcionira kao online oglasna ploča

²⁴ Društvena mreža za obradu i djeljenje fotografija putem mobilnih telefona

²⁵ Sljedbenici, pratioci korisničkih profila na društvenim mrežama

društvenim mrežama svi se žele dokazati i prikazati u drugačijem svijetu. Moglo bi se reći da plasiraju sami sebe kao proizvod, dok su njihovi *followersi* potrošači, a *lajkovi* su postali valuta. Što više *lajkova* osoba ima, u virtualnom svijetu je, dakle, „bogatija“, isto tako je i popularnija, a time ostvaruje veliki utjecaj na *followerse*, odnosno društvo. Pokušavaju od sebe napraviti nešto spektakularno i drugačije kako bi privukli još veću pozornost i postigli još veći „uspjeh“. Samim time što se svi trude biti drugačiji upravo prikazuju to koliko su zapravo svi isti i koliko su se danas izgubile prave vrijednosti, a sve se počelo vrtiti oko nečeg što je materijalno i površno, što je u današnjem društvu čak i pozitivna karakteristika s obzirom na to da živimo u neoliberalnom kapitalizmu, ali sve više ljudi postaju ne samo konzumenti, nego i sami produkti što je etički dvojbeno. Oni sebe nude kao proizvod i sami postavljaju pravila.

„Život u doba spektakla mode u svim medijskim očitovanjima nema smisla. Ne može se kazati, međutim, ni da je besmislen. Život je to koji se više ne vodi u ime nečega. Još je jedino preostalo sveto ime opravdanja – kultura nekoga ili nečega. Živi se „bez veze“ s nečim uzvišenim i neprikazivim, što je odlikovalo povijesna razdoblja visokog stila renesanse, baroka i prosvjetiteljske racionalnosti. Život koji se vodi u ime odavno iščezlih ideala, smrt koja se opravdava idejom kulture i identiteta, čini se da je upravo onime što se događa u svijetu spektaklu mode izgubilo smisao.“²⁶

S obzirom na to da je, uz sve te društvene mreže, puno lakše doći do slave nego prije, moglo bi se reći da su slavne osobe izgubile na važnosti i njihova vrijednost je dosta pala, a ono što je danas izraženije i zanimljivije je privatni život više nego sam trud ili dijelo te osobe u odnosu na prije. Pojava *paparazza*²⁷ bitno je utjecala na to, te se tako britansko- američka glumica Elizabeth Taylor našla kao jedan od prvih o čijoj privatnosti se pisalo, te joj tako narušilo ugled. Tokom snimanja filma *Kleopatra* glumica je imala aferu sa Richardom Burtonom, koji je također sudjelovao u filmu, a oboje su bili u braku s drugim osobama. Njihove fotografije kako su uhvaćeni „na dijelu“ od strane *paparazza* objavljene su i izazvale su veliki skandal. Bio je to jedan od događaja koji je započeo val takvih objava, a još i danas takve vijesti izazivaju reakcije publike, stoga ne čudi kako često nailazimo na članke u kojima piše kako su određene osobe uhvaćene u fazi izlaženja, pod utjecajem alkohola i droge ili u neprikladnom društvu. Što su sadržaji bili sramotniji, te što se više narušavao privatni život, to je bilo bolje. Jedan od primjera kako se sada javnost više zanima za nečiji privatni život upravo je britanska književnica Joanne Kathleen Rowling, koja je prije svega bila poznata po svojoj fantastičnoj

²⁶ Žarko Paić, Vrtoglavica u modi, Altagama, Zagreb, 2007., str.225.

²⁷ Senzacionalistički fotografi koji obično rade za žuti tisak

seriji romana *Harry Potter*, a danas je znaju i kao veliku ženu koja je u doba, kada je bila jedna i bezperspektivna, te izbačena iz kuće od strane muža, sama uspjela podići glavu i uzdići se iz siromaštva i bijede nakon što ju je njen muž izbacio na ulicu.

U svijetu slavnih postoje osobe koje nisu bile sposobne nositi se sa spektaklom i pažnjom koja je usmjerena na njih. Koliko god slava utjecala pozitivno na karijere i financijsko stanje mnogih, s druge strane ona stvara jedan teret s kojim se teško nositi. Svi ti mediji znaju biti toliko uporni i često vrše pritisak na određene osobe koje su u tom razdoblju stekle slavu, a nisu bile sposobne psihički se nositi sa svime što se događa oko njih. Osoba koja je na vrhuncu svoje slave pala na dno i nije mogla više izdržati, te je svojim ponašanjem uznemirivala javnost bila je Britney Spears. Tadašnja *pop princeza*²⁸, jedna od najpopularnijih pop pjevačica 90-ih u svijet slavnih ušla je veoma mlada, a na tome su njena majka i ona radile od Britneyinih malih nogu. Na početku karijere bila je poput nevine i nježne djevojčice koja je s vremenom odrastala u ženu, ali se na tom putu izgubila, te je tako bijeg od svega pronalazila u raznim porocima poput alkohola, droge i izlazaka. Njeno mentalno stanje bilo je upitno, a to se posebice izrazilo kada je doživjela živčani slom i obrijala glavu na ćelavo, a imala je i česte ispade poput napadanja paparazza kišobranom. Ono što je bilo najviše zabrinjavajuće su njena djeca o kojima nije vodila nikavu brigu te je izgubila skrbništvo nad njima, a iza sebe je imala i propali brak. Njen pad proživljavali su svi najveći obožavatelji, a Britney se slomila doslovno pred našim očima. Bio je to šokantan prizor o kojem se nije prestalo pisati, a nerijetko se i dan danas, bez obzira na titulu *pop princeze*, uspijeh u karijeri, te njen povratak na scenu, upravo taj događaj veže uz njeno ime. Većina obožavatelja slavne osobe ne vidi realno jer o njima imaju sliku stvorenu od strane medija, te ih uzdižu i smatraju nekim većim klasama, a Britney je samo jedna u nizu koja je tu sliku opovrgnula. Kako život slavnih nije uvijek tako bajan, te kako su i oni samo „obični ljudi“ pokazale su također osobe koje su se, pored Britney, u nekom trenu slomile. Među njima su još glumica Amanda Bynes koja je završila na psihijatriji sa dijagnozom bipolarnog poremećaja nakon brojnih ekscesa i uzimanja opijata, pjevačica Demi Levato koja se sama prijavila na lječenje jer se borila sa samoozljeđivanjem i poremećajima u prehrani, te glazbena diva Mariah Carey koja se također sama prijavila na lječenje nakon živčanog sloma. Njihovi živčani slomovi, isključujući Mariah Carey, povezani su često sa time što su one od malena podvrgnute medijima, slavi i pretjeranom uspijehu što se uvelike odrazilo na njihov privatni život i odrastanje.

²⁸ Naziv od milja kojeg su novinari koristili za mlade pop pjevačice u usponu

Običnim ljudima koji teže za slavom, novcima i moći, sve smo okruženi i to nam je prikazano u svakodnevnom životu, a u ovom slučaju točno ispred nas. Vrsta televizijskih emisija, popularna pod nazivom *reality show* jedan je od načina uz kojeg je moguće pratiti život običnih ljudi, a obično je to emisija natjecateljskog duha kojoj je cilj podići gledanost, a pobjednika nagraditi. Postoji dosta razloga zašto se ljudi prijavljuju u ovakve emisije, bilo to zbog zabave, novaca, ili bi im to bio način kako bi svu pažnju skrenuli na sebe, a sve ih to na neki način čini „robovima“ materijalnog svijeta.

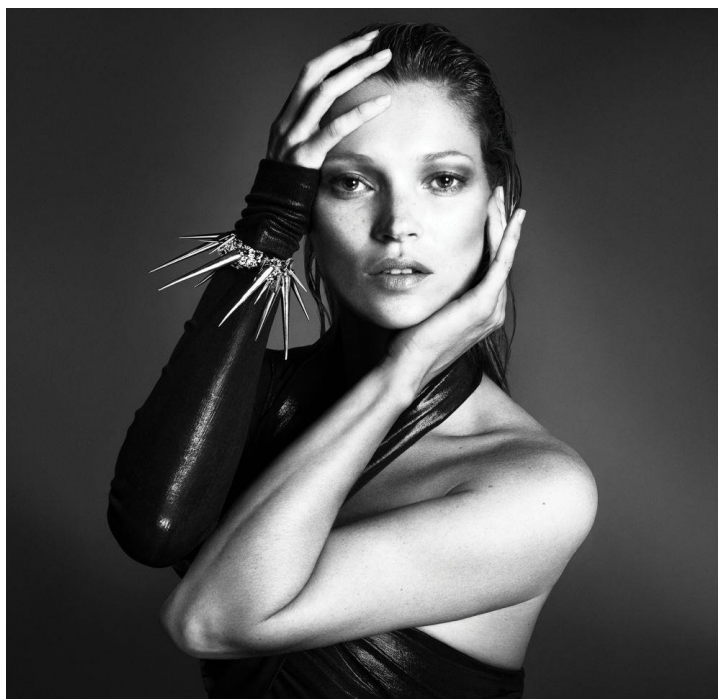
„Važnije od života ne može biti ništa drugo nego sloboda koja tom životu podaruje smisao.“²⁹

²⁹ Žarko Paić, Vrtoglavica u modi, Altagama, Zagreb, 2007., str. 262

5 MODNE IKONE DANAS

5.1 KATE MOSS

Katherine Ann Moss rođena je 16. siječnja 1974. godine u Velikoj Britaniji, a jedna je od najpoznatijih svjetskih supermodela. Sve je počelo sa njenih 14 godina kad ju je na aerodromu zapazila Sarah Doukas, utemeljiteljica modne agencije *Storm*, a karijeru započinje snimanje za britanski časopis *The Face*. Njen plan bio je postati direktorica banke, no život ju je odveo na drugi put i sada je jedan od najtraženijih modela, a prve revije počela je nositi već sa 15 godina. Sa 18 godina potpisala je ugovor za *Calvin Klein*³⁰, a sam Klein je izjavio kako je ona *simbol generacije*. U siječnju 1993. godine prvi put se pojavljuje u časopisu *Vogue*, a nakon dva mjeseca dobila je i naslovnicu. Kate je bila visoka svega 167cm, bila je suprotnost supermodelima koji su tada hodali pistama, ali ipak je uspjela osvojiti modne znalce i dizajnere. Osim što je postala ljubimica svih iz svijeta mode, treba istaknuti i njen zaštitni znak *heroin chica*³¹ zbog čega glasi kao najkontroverznije lice devedesetih.

Slika 4 Kate Moss na snimanju u Versace haljini i narukvici

³⁰ Modna tvrtka koja postoji od 1968. godine osnovana od strane dizajnera Calvina Kleina

³¹ Nadimak za osobu čiji stil podsjeća na ovisnike o heroinu

Zbog njenog burnog i užurbanog načina života, neumjerene uporabe alkohola i droga, završila je u londonskoj klinici zbog iscrpljenosti, a sama je izjavila kako cijelo prethodno desetljeće nije bila trijezna. Njen skandalozni život nije uključivao samo uporabu kokaina, tu su bili i intenzivniji odnosi sa muškarcima poput Johnnija Deppa i Peteya Dorotheyja, a sa svojim bivšim dečkom Jeffersonom Hackom ima kćer Lilu Grace. Priznala je da je počela piti i pušiti marihuanu još od svoje 12 godine. O svom privatnom životu nije puno pričala u medijima, te je tako izluđivala novinare ignoriranjem svakog skandala ili izjave, a moglo bi se reći da je na neki način bila mistična i nedostižna. Nakon rehabilitacije sve manje i manje se pojavljivala na modnim revijama. Unatoč tome, Kate je svoju karijeru produljila za 15-ak godina, što je bilo nezamislivo budući da se većina modela povuče nakon svoje 25. godine, a ona je sve to krenula sa svojih 14 godina. Tijekom svoje karijere pokretala je i definirala brojne trendove, pojavila sam na naslovnica više od 300 časopisa, a jednom je izjavila da se nikada neće oblačiti kao *supruga*³², te da bi voljela biti rock zvijezda, odnosno glavni vokal nekog rock benda. Što se tiče njenog izgleda publika je bila dosta podjeljena, te ju je jedan dio smatrao ženom sa savršenim tijelom i predivnim licem, a drugi dio smatrao je da ima zdravstvenih problema zbog svoje pothranjenosti. Danas, u vremenu u kojem trendovi, proizvodi, pa i lica traju tek nekoliko mjeseci, Kate Moss ostaje snažna pojava koja ne prestaje fascinirati, a časopis *Times*³³ proglasio ju je najbogatijim britanskim modelom.

³² Odnosi se na konzervativno odjevanje poput savršenih supruge iz prijašnjeg doba

³³ Tjedni američki časopis koji pokriva svjetske teme u politici, znanosti i društvu kao i značajne događaje u povijesti

5.2 MADONNA

Madonna Louise Veronica Ciccone rođena je 16. kolovoza 1958. godine u Michiganu, otac joj je bio inženjer dizajnerstva, a majka kućanica, a bila je treća od šestero djece njenog oca iz prvog braka. U prosincu 1963. godine njena majka umire od raka dojke, a Madonna svoju utjehu pronalazi u baki. Kao mlada, nije bila tipična djevojka koja se voljela dotjerivati i šminkati, nego se posvetila učenju i tome da postane netko u svome životu, a znala je izjaviti kako se često osjećala usamljeno i izgubljeno. Svoj buntovni stav razvila je nakon što je njen otac oženio njihovu obiteljsku domaćicu i dobio još dvoje djece s njom. Pohađala je katoličke osnovne škole, a osim po visokim ocjenama, bila je zapamćena i po neobičnom ponašanju. Sa željom da upiše plesnu školu, otišla je u New York gdje se zaposlila kao konobarica kako bi mogla sve to financirati. Njena karijera započinje plesom na turneji Patricka Henandeza, a nakon toga osniva rock sastav sa glazbenikom Danom Giloryem s kojim je imala ljubavnu avanturu. Osim što je pjevala, svirala je bubnjeve i gitaru, a nako izlaska iz prvog rock sastava osniva drugi, sa dečkom Stephenom Brayjom. Njihove *dance-pop*³⁴ pjesme privukle su pozornost Marka Kaminsa, DJ-a i glazbenog producenta koji, oduševljen demo snimkama, upoznaje Madonnu sa ljudima iz *Sire Recordsa*³⁵. Bio je to početak njene karijere, a njene pjesme bile su prve na glazbenim ljestvicama. Najpoznatije su tako *Like a Virgin*, *Papa Don't Preach*, *Lika a Prayer*, *Vogue*, *Frozen*, *Music*, *Hung up* i *4 Minutes*. Okusila se i na filmskim platnima, gdje i nije ostavila neki utjecaj, ali ipak je osvojila *Zlatni globus* za najbolju glumicu u komediji ili mjuziklu, za ulogu u filmu *Evita*. Do sada se dvaput udavala i oba puta razvela. Njen prvi brak bio je sa glumcem Seanom Pennom, a nakon njega ulazi u drugi brak sa britanskim režiserem, Guyom Ritchiem. Tokom svoje karijere bila je u vezi sa mnogim drugim poznatim muškarcima poput Warrena Beattyja, Vanilla Icea, Dennisa Rodmana i Carlosa Leona. Majka je četvero djece od kojih su dvoje njena biološka djeca, a drugo dvojena usvojena.

³⁴ Novi oblik mješavine disco i popularne glazbe

³⁵ Američka izdavačka kuća u vlasništvu Warner Music grupe koju distribuira Warner Bros

Slika 5 Madonna u svom standardnom provokativnom izdanju

Madonna je jedna poslovna žena koja se, pored plesačice, pjevačice i glumice, iskazala još kao modna dizajnerica, spisateljica knjiga za djecu, filmska redateljica i producentica. Izdala je knjigu pod nazivom *Seks*, a veliko zanimanje medija u karijeri posebice je izazvala kad je na dodjeli MTV-jevih nagrada, za vrijeme nastupa, poljubila Britney Spears i Christinu Aguilera. Sredinom 2006. godine potpisala je ugovor sa modnom kućom *H&M* tako da im bude model u cijelom svijetu, a zatim izlazi cijela linija odjeće nazvana *M by Madonna*. Njene turneje bile su nezaboravne, a nastupi bi podizali prašinu gdje god bi ih odradila. Najunosnija turneja pod nazivom *Confessions Tour* ostala je zapamćena po isticanju vjerskih simbola, a posebice po nastupu uz pjesmu *Live to Tell* u kojem se pojavljuje razapeta na križu. Zajedno sa svojom kćerkom Lourdes, pokrenula je modni brend pod nazivom *Material Girl*. Inspiraciju je pronšla u vlastitom stilu, a bila je to odjeća sa naznakama *punk*³⁶-a iz 80-ih. Madonna je četiri puta bila zaštitno lice *Versace*-a³⁷, prvi put 1995.godine, a zadnji put 2015. kada je Donatella Versace napravila iznimku i ,umjesto neke mlađe djevojke, uzela Madonnu kao zaštitno lice.

„ U 2000.godini Madonna je uvrštena u Guinnessovu knjigu sa slikama 85 kreacija koje su obilježile njezinu karijeru. To je naravno vrijedno spomena ali kako ćete zapravo opisati Madonnin stil? To je set visoko stiliziranih odjevnih komada. Madge mjenja svoj imidž

³⁶ Subkultura i pokret koji se pojavio u drugoj polovici sedamdesetih godina 20.stoljeća

³⁷ Talijanska luksuzna modna tvrtka i trgovačko ime

neprestano, a to ovisi o turnejama, što nema veze sa njezinim osobnim stilom. Nerijetko ju se može privatno vidjeti u svemu i svačemu, no to se definitivno ne može nazvati “dobrim” stilom. Madonna će uvijek biti modna ikona no nikada neće postati ikona stila!“³⁸

Kroz cijelu karijeru njen stil bio je provokativan, buntovan i ispunjen seksipilom kojeg nije skrivala ni kad je već došla u godine kad to postaje neumjesno. Ona je ikona o čijem se stilu pisalo po svim modnim časopisima, a znala je biti inspirirana izgledom Marilyn Monroe.

³⁸ <http://www.story.hr/imate-li-stila-25045>

5.3 LADY GAGA

Stefani Joanne Angelina Germanotta rođena je 28. ožujka, 1986 godine u New Yorku, otac joj ima internetsku tvrtku, majka je asistent telekomunikacija, a mlađa sestra studira na modnom fakultetu Parsons. Od malena pokazuje zanimanje za modu gledajući majku kako se sprema za izlaske, a sa 4 godine naučila je svirati klavir bez čitanja nota. Pohađala je privatnu katoličku školu u kojoj su pravila odjevanja bila vrlo stroga, no uredno ih je poštovala. Već u školskim danima isticala se kao glumica, pjevačica i plesačica u mjuziklima, a često se znala previše uživjeti u ulogu. Bila je jedina sedamnaestogojšnjakinja koja je uspjela upisati prestižnu školu umjetnosti, a odustala je nakon što je shvatila da to nije za nju. Nakon što je napustila elitni roditeljski dom, preselila se u mali siromašni stančić u Brooklynu gdje se počela drogirati, sa izjavom da želi znati kako se osjećaju njeni idoli koji se drogiraju. Radila je kao konobarica, striptizeta i go-go plesačica, nakon što ju otac, zaprepašten njenim poslom, prestaje financirati, to ostaje njen način zarade. Otac također prestaje razgovarati s njom, a ostaje slomljena jer joj je udaljenost od oca bila strašna.

Slika 6 Lady Gaga na jednom od svojih zanimljivijih snimanja

Gagina karijera započinje kad je privukla pozornost pjevača Akona koji je prepoznao njene vokalne sposobnosti i s kojim je potpisala ugovor za ulazak u njegovu vlastitu producentsku kuću. Njezina prva dva singla, *Just dance* i *Poker face* postale su jedne od najprodavanijih digitalnih pjesama svih vremena, te broj jedan na radio ljestvicama diljem svijeta. Video spotovi koje je snimila proglašavani su najboljim spotovima svih vremena, a za nju se često znali reći kako je prva prava zvijezda 21. stoljeća.

Svojim stilom šokirala je i zbunjivala publiku, dok su neki bili zgroženi, drugi su bili oduševljeni njenom pojavom u medijima. Ona je svoj stil gradila prema alteregu, odnosno njenoj ličnosti kojom se predstavljala publici i prilagođavala ga je za potrebe scenskih nastupa, a može se reći da je sve to radila u svrhu propagande njene glazbene karijere. Vođene su rasprave o tome može li biti modna ikona ili ne. Na svojim turnejama, video spotovima, ali i u privatnom životu pojavljuje se u šokantnim komadima odjeće, te smo je tako vidjeli u haljini od plastičnih mjehurića, haljini od mesa, a na glavi je uvijek nosila glomazne i neobične šešire. Ispočetka je uglavnom nosila šljokičaste haljine, velike sunčane naočale i imala je dugu plavu kosu sa šiškama u nekom *dance* stilu, nakon toga njena pojava postaje dosta ekscentrična. Privlačila je pažnju gdje god se pojavila i podigla veliku medijsku prašinu, a to je bio i vrhunac njene karijere i nije bilo novina i portala koji o njoj, njenoj glazbi ili njenom stilu nisu pisali. Bila je velika pojava u medijima, a s vremenom je utihnula tako da se danas o njoj rijetko piše, a njen stil je također utihnuo. Nosi kreacije mnogih dizajnera današnjice, a istaknuo se dizajner Alexander McQueen čije je cipele popularizirala u spotu *Bad Romance*. Zanimljivo je napomenuti da u spotu *G.U.Y.* Lady Gaga nosi kreaciju hrvatskog mladog dizajnera, Matije Čopa.

6 ZAKLJUČAK

Svaka modna ikona opisana u seminaru sama za sebe je jedinstvena, no istražujući njihovo djetinjstvo, za koje mislim da je bilo bitno istaknuti, dolazim do zaključka da ipak postoji nešto što ih čini izuzetno sličnima. Osim, dakle, što su bile istaknute zbog jedinstvenog stila, sve modne ikone kojima sam se bavila, su u relativno ranom periodu života prošle kroz neko traumatično razdoblje koje je na njima ostavilo velike ožiljke. Marilyn Monroe je odrasla bez oca i u sirotištu, otac Audrey Hepburn je napustio obitelj, Coco Chanel je ostala bez majke sa jedanaest godina, te je potom smještena u sirotište, Madonna je, također, ostala bez majke u ranom djetinjstvu, Kate Moss se već sa dvanaest godina opijala i drogirala, a otac Lady Gage s njom je prestao razgovarati nakon što je vidio čime se bavi. Djetinjstvo bez jednog ili oba roditelja uvijek se odražava u odrasloj dobi, te tako nije čudno što su u nekom periodu svog života ove osobe na neki način to kompenzirale te uživale u pažnji od strane publike i medija. Svaki narušeni odnos iz djetinjstva utječe na emocionalni razvoj djeteta i obilježava osobu za čitav život, a djeca koja su zakinuta često odrastaju iskompleksirana, s manjkom samopouzdanja i tjeskobom. Ovo uvelike objašnjava ponašanje, stavove i potrebu za isticanjem i glumom kod navedenih ikona. Pažnja ne dolazi sama od sebe, već ju je potrebno isprovocirati. Vjerujem da im upravo potreba da zadive i zapanje druge, omogućuje da odvažno stvore persone „veće od života“ koje su jedinstvene, provokativne i nezaobilazne u raspravama te na taj način naprave spektakl. Kad se upale svijetla pozornice oni točno znaju gdje moraju stajati kako bi bili u centru pozornosti. Znaju što reći, kako se odjenuti, kako se ponašati i koju pozu zauzeti kako bi bili proizvod broj 1. i usmjerili pažnju na sebe.

Marilyn Monroe, Coco Chanel i Audrey Hepburn bile su slavne tokom svog života zbog karijera koje su stekle, u medijima se pisalo više o njihovim djelima, a tek nakon njihove smrti one postaju modnim ikonama, i tek tada se zapravo dublje ulazi u njihov privatni život, za razliku od Lady Gage, Madonne i Kate Moss koje su tokom života već postale modne ikone, a njihov privatni život često je bio istaknutiji nego sama karijera. Posebno ću istaknuti Lady Gagu, koja je više puta bila zapažena zbog neobičnog stila nego isključivo zbog glazbe kojom se bavi. Sav taj spektakl, te pojave slavnih osoba, zanimanje oko njihovih privatnih života vrlo je teško izbjeći uz medije. Može se reći da svi oni na neki način „iskaču“ gdje god stignu, a često je to i u doslovnom smislu riječi s obzirom na društvene mreže u kojima se sve počelo vrtjeti oko slave i novca. Moram priznati da osobno nisam oduševljena današnjim načinom života i svom tom zapanjenošću u medijima oko izrazito nebitnih i površnih osoba, stvari i odnosa, te smatram da je jako pogrešno i tužno što se danas vrijedniju i uzdižu krive životne

vrijednosti. Ovdje sam došla do zaključka kako mediji, slava i novac - cijela ta predstava uvelike utječu na današnje društvo i kako se sve oko nas mijenja, i ono čega smo svijesni, a i ono čega nismo iako je ponekad stavljeno točno ispred nas. No, svako doba i svaki pokret treba svoje ikone, simbol koji ćemo pamtiti i prepoznavati još dugo nakon što to razdoblje završi. Smatram da ljudi trebaju ikone, ne samo kako bi im se divili u sadašnjosti, nego i kako bi se lakše prisjetili nekog prošlog vremena. Moj zaključak je da ljudi trebaju ikone, a paralelno tome, ikonama treba pažnja te zajedno zatvaraju jedan „začarani“ krug koji samog sebe održava i upotpunjuje.

7 LITERATURA

Žarko Paić, Vrtoglavica u modi, Altagama, Zagreb, 2007.

Guy Debord, La Societe Du Spectacle & Commentaires Sur La Societe Du Spectacle, Editions Gallimard, Paris 1992.

Patrizia Calefato, The Clothed Body, Berg, 2004.

Internet izvori:

<https://www.notjustalabel.com/editorial/postmodernism-and-fashion>

<http://elliscashmore.astonblogs.co.uk/wp-content/uploads/sites/55/2013/05/Celebrity-in-21st-century1.pdf>

<https://www.glamour.com/gallery/new-celebrity-style-icons#7>

<https://www.hercampus.com/school/ufl/fashion-icons-21st-century-0>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Marilyn_Monroe

<http://citajknjigu.com/marilyn-monroe-zena-koja-je-voljela-knjige-i-koja-je-mnogo-mnogo-citala-jeste-li-nacitani-kao-marilyn-monroe/>

<https://www.24sata.hr/lifestyle/zene-koje-su-promijenile-lice-mode-20-stoljeca-100816>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Audrey_Hepburn

<http://www.mossk.blogger.index.hr/post/biografija/1768784.aspx>

<https://branka992.wordpress.com/istorijat/>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Coco_Chanel

<https://dnevnik.hr/showbuzz/celebrity/povodom-40-rodjendana-objavljena-biografija-kate-moss---319748.html>

<http://www.rockmark.hr/artikl/124/seks-droga-i-rock-n-roll-u-zivotu-kate-moss>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Lady_Gaga

<https://www.jabuka.tv/velik-utjecaj-drustvenih-mreza-kako-je-popularnost-postala-posao/>

<http://www.jutarnji.hr/life/lady-gaga-se-jako-boji-samoce.-zato-se-i-ne-tusira-sama/2127891/>

<http://gagaforever.weebly.com/lady-gaga/biografija>

<http://tracara.com/lady-gaga-od-male-bogatasice-preko-sriptizete-do-pop-zvezde/>

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Madonna>

<http://opusteno.rs/biografije-poznatih-f151/biografija-pevacica-madonna-louise-veronica-ciccone-t15935.html>

<https://www.vecernji.hr/madonna-drska-umisljena-i-razmazena-810062>

<https://www.poznati.info/madona-biografija/>

<https://dnevnik.hr/showbuzz/celebrity/britney-spears-prije-9-godina-imala-zivcani-slom---426845.html>

<https://www.24sata.hr/show/britney-je-dnevno-pila-po-30-amfetamina-oboavala-ih-je-286089>

https://hr.wikipedia.org/wiki/J._K._Rowling

http://eprints.lse.ac.uk/55742/1/_lse.ac.uk_storage_LIBRARY_Secondary_libfile_shared_repository_Content_Driessens%2C%20O_Celebritization%20of%20society%20culture_Driessens_Celebritization%20society%20culture_2014.pdf

<http://www.story.hr/imate-li-stila-25045>